

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๒
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๒๕ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอสรุปผลการประชุมโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ คือ

๑.๑ การทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ครั้งที่ ๔

ที่ประชุมพิจารณาว่ารายงานการทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและการปรับแก้ข้อเสนอแนะในส่วนของคุณภาพโปร่งใสและมาตรฐานเอกชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑.๑.๑ อียิปต์ได้จัดทำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ๓ หัวข้อในรายงานการทบทวนการดำเนินการ SPS ครั้งที่ ๔ ได้แก่

๑) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามมาตรการ SPS ในส่วนของการหารือเพื่อระงับข้อพิพาท (Ad hoc Consultation) โดยเสนอให้ประเทศสมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกระบวนการ Ad hoc Consultation รวมทั้งหลักปฏิบัติที่ดี (good office) ของประธานคณะกรรมการ SPS เพื่ออำนวยความสะดวกในแก้ไขปัญหาของข้อกีดขวางทางการค้า

๒) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามมาตรการ SPS ในส่วนของการร่วมมือระหว่าง Codex, IPPC และ OIE โดยเสนอให้เชิญองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการแจ้งความคืบหน้าในกิจกรรมที่ทำร่วมกันและเกี่ยวข้องกับข้อตกลง SPS

๓) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการปฏิบัติตามมาตรการ SPS ในส่วนของ SPS-Related Private Standards โดยเสนอให้เชิญองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แจ้งการทำงานที่ดำเนินการในส่วนของคุณภาพเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards)

๑.๑.๒ ประเทศแคนาดาและเคนยาได้ร่วมกันพัฒนาคู่มือที่จะช่วยให้การดำเนินการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (catalogue of instrument) มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยจะเป็นในลักษณะการใช้งาน (How to) และได้ปรับปรุงรูปแบบจากข้อคิดเห็นที่ได้รับจากประเทศสมาชิกในการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยประธานการประชุมได้ชี้แจงให้ประเทศสมาชิกทราบว่าคู่มือนี้ไม่เป็นข้อผูกพันทางกฎหมาย แต่จะมีสถานะเป็นเอกสารอ้างอิงในที่ประชุมและขอให้ฝ่ายเลขานุการเตรียมร่างข้อความดังกล่าวให้ชัดเจนในเอกสารด้วย

๑.๑.๓ ฝ่ายเลขานุการได้เวียนแบบสอบถามเพื่อเป็นการรวบรวมปัญหาที่พบจากการใช้ระบบการจัดการข้อมูลมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS IMS) และ ระบบการแจ้งเวียนประกาศแบบออนไลน์ด้วยตนเอง (SPS NSS) เพื่อปรับปรุงการดำเนินการด้านความโปร่งใสให้ดีขึ้น โดยข้อมูลผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจะนำไปประกอบการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อความโปร่งใส (Transparency) ในปลายปี ซึ่งประเทศสมาชิกสามารถเสนอแนวคิดหรือข้อแนะนำใดๆเกี่ยวกับการสัมมนาได้ภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๑.๑.๔ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำเสนอสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยง (Workshop on Risk Analysis) ที่ได้จัดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ โดยได้รับข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกคือ ๑) ความจำเป็นในการแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยง ๒) ประโยชน์จากการที่ประเทศสมาชิกได้ให้ความช่วยเหลือกันในการพัฒนาขีดความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยง และ ๓) ข้อแนะนำให้จัดประชุมแบบไม่เป็นทางการด้านการสื่อสารความเสี่ยงก่อนการประชุมคณะกรรมการ SPS ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

๑.๒ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยามมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่รวบรวมโดยประเทศจีนและนิวซีแลนด์ ดังนี้ "An SPS-related private standard is:

A written requirement or condition, or a set of written **requirements** or conditions, related to food safety, or animal or plant life or health that may be used in commercial transactions and that is applied by **a non-governmental entity** that is not exercising governmental authority." โดยมีเชิงอรรถ ดังนี้ "This working definition or any part of it shall be without prejudice to the rights and obligations of Members under the WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures or the views of Members on the scope of this Agreement."

ในการประชุมครั้งนี้มีหลายประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับคำจำกัดความ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เห็นว่าหัวข้อดังกล่าวอยู่นอกเหนือประเด็นมาตรการสุขอนามัยและไม่ควรนำมาหยิบยกภายใต้คณะกรรมการ SPS ในขณะที่สหภาพยุโรปเสนอให้ใช้คำว่า private body แทนคำว่า non-governmental entity ซึ่งประเทศอาร์เจนตินาและหลายประเทศไม่เห็นด้วย ทำให้ที่ประชุมยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นฉันทามติในเรื่องดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่าเนื่องจากประเด็นดังกล่าวได้มีการหารือกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ แต่ยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน จึงเห็นควรให้พักการหารือในประเด็นดังกล่าว (Cooling off period) แต่ให้หัวข้อดังกล่าวอยู่ในวาระการประชุม และให้ประเทศสมาชิกร่วมกันหาข้อสรุปต่อไป

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๖๒ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญจากประเทศสมาชิก ได้แก่

- เปรูเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Codex Committee on Food Hygiene ครั้งที่ ๔๖ เมื่อปลายปี ๒๕๕๗ โดยได้อภิปรายเรื่องของหลักสุลลักษณะในการควบคุมเชื้อโรคในอาหาร และจัดทำคู่มือเพื่อป้องกัน Trichinella ในเนื้อสุกร และหลักสุลลักษณะสำหรับอาหารชนิด low-moisture foods รวมทั้งจะสร้างความเข้มแข็งด้านความปลอดภัยอาหาร

- ญี่ปุ่นรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังการปนเปื้อนสารกัมมันตภาพรังสีจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะไดอิจิที่อยู่ในระดับปลอดภัยและควบคุมได้ โดยได้กำหนดกลยุทธ์ด้านสินค้าประมง เช่น กรอบการทำงานด้านความปลอดภัยสินค้าประมง กำหนดแผนการเฝ้าระวังของรัฐบาลท้องถิ่น มาตรการหากพบการปนเปื้อนเกินค่ามาตรฐาน

- สหภาพยุโรปแจ้งข้อมูลปัจจุบันต่อสถานการณ์ระบาดของโรค African Swine Fever ที่ลิทัวเนีย ลัทเวีย โปแลนด์ และเอสโตเนีย โดยสหภาพยุโรปได้เน้นการควบคุมการระบาดของโรคดังกล่าว ในขณะที่รัสเซียได้เสนอให้จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคดังกล่าว

- สหรัฐอเมริกาแจ้งระบบ Web-based Self-Reporting Tool (SRT) ซึ่งเป็นระบบจัดเก็บข้อมูลในการกรอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเท่าเทียมกันในทางปฏิบัติด้านสุขอนามัยสำหรับสินค้าเนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ไข่และผลิตภัณฑ์อื่นๆจากสัตว์ ที่จะส่งมายังสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ไปจัดทำรายงานการทบทวนและประเมินความเหมาะสมในการพิจารณาสถานะของแต่ละประเทศด้วย

- กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการมาตรการ SPS ของ WTO ในปี ๒๕๕๘ ได้แก่ ๑) หลักสูตรการเรียน e-learning ด้านมาตรการ SPS ๒) หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการมาตรการ SPS ขั้นสูง ๓) หลักสูตรสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องมาตรการ SPS เรื่องอื่นๆ ๔) การสัมมนาระดับภูมิภาคและนานาชาติ (National SPS และ Regional SPS) เป็นต้น (รายละเอียดจากเอกสารหมายเลข G/SPS/GEN/997/Rev.5)

๒.๒ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns: STCs)

๒.๒.๑ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าเรื่องใหม่ที่สำคัญ ได้แก่

- อินเดียแสดงความกังวลต่อมาตรการการนำเข้าเนื้อสัตว์ของจีน
- สหภาพยุโรปแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์ของประเทศสมาชิก

เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดสุกร African Swine Fever

- สหภาพยุโรปแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์ของประเทศสมาชิกอื่นเนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนก HPAI

- ญี่ปุ่นแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าอาหารของไต้หวันเนื่องจากอุบัติเหตุโรงงานนิวเคลียร์ในญี่ปุ่น

- เม็กซิโกแสดงความกังวลต่อร่างกฎระเบียบค่าธรรมเนียมการใช้บริการของหน่วยตรวจสอบและกักกันสินค้าเกษตรของสหรัฐอเมริกา

๒.๒.๒ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าที่เป็นเรื่องเดิม และยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ ดังนี้

- ญี่ปุ่นแสดงความกังวลต่อมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าอาหารและอาหารสัตว์ของจีนและเกาหลีใต้เนื่องจากอุบัติเหตุโรงงานนิวเคลียร์ในญี่ปุ่น

- สหรัฐอเมริกาแสดงความกังวลต่อร่างการจัดประเภทของสารประกอบที่จัดว่าเป็น Endocrine Disruptor (สารที่ขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อ)

- สหรัฐอเมริกาแสดงความกังวลต่อกฎระเบียบห้ามพบสาร Bisphenol A (BPA) ในวัสดุบรรจุอาหารทุกชนิดของฝรั่งเศส

- จีนแสดงความกังวลต่อมาตรการตรวจสอบปลาประเภท Catfish และผลิตภัณฑ์ก่อนนำเข้าสหรัฐอเมริกา

- ซิลีแสดงความกังวลต่อมาตรการปิดด่านท่าเรือนำเข้าสำหรับสินค้าผักและผลไม้สดของอินโดนีเซีย

- อินเดียแสดงความกังวลต่อการที่สหภาพยุโรปยกเลิกความเท่าเทียมต่อระบบการรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์แปรรูป

๒.๓ ประธานได้รายงานผลการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ในประเด็นของมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และการทบทวนการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชครั้งที่ ๔ ตามที่ได้รายงานในข้อ ๑

๓. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า

๓.๑ การหารือทวิภาคีกับสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)

ผู้แทนคณะผู้แทนถาวรสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ประจำองค์การการค้าโลก (Mr. Leon H.J. Liao, Secondary Secretary) ได้ขอพบกับผู้แทนฝ่ายไทยเพื่อหารือเรื่องการนำเข้าเมล็ดพันธุ์มะละกอจากไต้หวัน โดยได้แจ้งให้ผู้แทนฝ่ายไทยทราบว่าขณะนี้กรมวิชาการเกษตรของไทยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช (Pest Risk Analysis) เรียบร้อยแล้ว จึงประสงค์ให้ฝ่ายไทยเร่งรัดการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

๓.๒ การหารือวิภาคีกับประเทศแคนาดา

ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและอาหารของประเทศแคนาดา (Brent Wilson, Assistant Director) ได้ขอพบกับผู้แทนไทยเพื่อติดตามความคืบหน้าในการปรับปรุงกฎระเบียบของหน่วยงานไทยในประเด็นของสารเรคโตพามีน โดยผู้แทนแคนาดาได้สอบถามถึงกระบวนการความคืบหน้าในการอนุญาตให้ใช้สารเรคโตพามีนในเนื้อสัตว์ และเนื้อเยื่อ ๔ ชนิดได้แก่ เนื้อ ไขมัน ตับ ไต ให้เป็นไปตามมาตรฐานโคเด็กซ์ และแจ้งว่าผู้แทนของสถานเอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทยมีกำหนดจะพบกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการและยาเพื่อหารือถึงเรื่องดังกล่าว ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ผู้แทนแคนาดายังได้ขอให้ไทยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่แคนาดาจะส่งออกเนื้อสุกรที่มาจากฟาร์มที่ไม่ได้ใช้สารเรคโตพามีน (Free-Ractopamine Farm) ทั้งนี้ ผู้แทนไทยได้แจ้งให้ผู้แทนแคนาดาทราบว่าเรื่องดังกล่าวมีขั้นตอนและรายละเอียดในทางปฏิบัติ และเกี่ยวข้องกับกฎหมายของหลายหน่วยงานซึ่งอาจต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณา ในขณะนี้กรมปศุสัตว์กำลังดำเนินการศึกษาวิจัยผลกระทบการใช้สารดังกล่าวในสุกรขุน ซึ่งจะได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแจ้งให้แคนาดาทราบถึงความคืบหน้าต่อไป

จากผลการประชุมดังกล่าว มกอช.เห็นควรส่งรายงานให้กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทราบเพื่อพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มา กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
๘ เมษายน ๒๕๕๘